

МОДЕЛЬ ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ВЧИТЕЛІВ

Воротникова Ірина Павлівна

В статті розкрито можливості впровадження моделі перевернутого класу в післядипломній педагогічній освіті. Наведено приклад реалізації моделі перевернутого навчання і андрагогічних принципів освіти дорослих: пріоритет самостійності навчання; принцип спільної діяльності, індивідуалізації, системності навчання; актуалізації результатів навчання; елективності, контекстності, актуалізації і усвідомленості результатів навчання.

Ключові слова: перевернутий клас, змішане навчання, андрагогічні принципи, професійний розвиток вчителів, післядипломна освіта.

FLIPPED CLASSROOM MODEL FOR TEACHER TRAINING

Iryna Vorotnykova Pavlivna

In the article the possibility of using the inverted model class in Postgraduate Education. An example of the model inverted andragogical training and implementation of the principles of adult education: priority autonomy of education; the principle of joint activities, individualization, systematic training; actualization of learning outcomes; mainstreaming and awareness of learning outcomes.

First performed on diagnosis needs teacher professional development, then each of them offered a lesson and offer electronic method of its implementation. The teacher has experience and chooses the topic of the lesson and technologies that can be used in the classroom. Completed tasks are placed on the Google drive to which access is provided to all teachers. Teachers review and comment on the lessons and colleagues. Tutor who organizes training, placing the site guidelines and materials on innovative techniques and best practices of teachers. Online teachers analyze each other's work and offer different methods of implementation. After individual and group work on electronic lessons teachers invited offline discussion, to discuss best practices (projects, tasks) and examines the need to

implement these lessons in school. Teachers conduct postgraduate education lectures, practice, training place offline and online for teachers. In the offline sessions for teachers are offered a choice of distance learning courses. Distance courses reveal additional topics that are offline studied and new courses. Trained teachers online materials required are discussed offline.

Terms implementation of this model: information and educational environment of postgraduate education, ICT Competency Framework for Teachers, the organization plans varied courses (in form, content, timing) and willingness to implement innovative technologies for learning and professional development.

In preparing the materials in the model flipped classroom teachers deeply revealing those topics that are very well known, or vice versa studying the most complex topics, which are then discussed in a group

Keywords: flipped classroom, blended learning, andragogical principles, professional development of teachers, postgraduate education

Професійний розвиток вчителя у системі післядипломної педагогічної освіти передбачає: планування навчальних цілей і результатів, вибір етапів, методів і форм навчального процесу; відбір інноваційних технологій на основі діяльнісного, системного, андрагогічного, акмеологічного та інших підходів. Професійне навчання педагога будується на поєднанні загальнопедагогічних і андрагогічних принципів, що передбачає: диференціацію змісту, форм і методів навчання; наступності навчання з урахуванням професійних рівнів діяльності, досвіду та потреб (С. Змейов, Н. Клокар, В. Пуцов, Л. Сігаєва, С. Сисоєва та ін.).

Розвиток інформаційного суспільства, інформаційно-освітніх середовищ навчальних закладів сприяє створенню нових електронних ресурсів, впровадження нових форм і технологій для професійного розвитку вчителів.

Моделі змішаного навчання представлено багатьма науковцями [Bugajchuk, Kukharenko 2014], [Tyler, 2002, p. 197].

Розглянемо можливості впровадження однієї з моделей змішаного навчання у системі післядипломної педагогічної освіти – моделі

перевернутого класу. Запровадження такої моделі стає все більш розповсюдженим у середній та вищій школі, але може бути також дієвим інструментом у післядипломній освіті.

Модель перевернутого класу передбачає опанування нових знань та вмінь самостійно і вдома, а час аудиторної роботи виділяється на виконання завдань, вправ, проведення практичних досліджень, тематичних дискусій, круглих столів, тощо.

Вчителі вже мають професійні знання та різний досвід впровадження різноманітних технологій і тому потребують індивідуального підходу до отримання нових знань та обміну досвідом з колегами та створення нових знань, в тому числі методики і технології.

То якщо створити інформаційно–освітнє середовище післядипломної педагогічної освіти на якому є можливість не тільки отримати нові знання але й розмістити власні надбання або виступити експертом то кожен із вчителів знайде для себе індивідуальний освітній маршрут професійного розвитку.

Розуміння і отримання навичок спільної діяльності в моделі перевернутого класу реалізують діяльнісний підхід: вчителі, які навчались в такій моделі протягом курсів підвищення кваліфікації легше розуміють всі переваги і недоліки впровадження її у роботі з учнями, тому що отримали власний досвід та сформували відповідні навички і вміння, узнали нові технології та інструменти (наприклад, використали хмарні технології).

Всі андрагогічні принципи навчання сформульовані А. Вербицьким, С. Змейовим [Zmeyov, 1999], [Verbitskiy, 2002, p.13]: пріоритет самостійності навчання; принцип спільної діяльності, індивідуалізації, системності навчання; актуалізації результатів навчання; елективності та контекстності навчання, що передбачає досягнення життєво важливих цілей та будується з урахуванням професійної, соціальної, побутової діяльності того, хто навчається реалізуються в моделі перевернутого класу досить легко, але

потребують додаткової підготовки вчителя до використання ІКТ не тільки як інструмента а й середовища професійного розвитку.

В статті розкрито можливості використання моделі перевернутого класу в післядипломній педагогічній освіті. Наведено приклад реалізації моделі перевернутого навчання і виконання андрагогічних принципів освіти дорослих: пріоритет самостійності навчання; принцип спільної діяльності, індивідуалізації, системності навчання; актуалізації результатів навчання; елективності, контекстності, актуалізації і усвідомленості результатів навчання.

Спочатку проводиться діагностика потреб вчителя щодо професійного розвитку, потім кожному з них пропонується створити електронний урок та запропонувати методику його проведення. Вчитель має досвід роботи і сам обирає тему уроку і технології, які можна на уроці використати. Виконані завдання розміщуються на Гугл диску до якого надається доступ всім вчителям. Вчителі проводять експертизу та коментують уроки колег. Тьютор, який організує підвищення кваліфікації, розміщує на сайті методичні рекомендації та матеріали щодо інноваційних методик і практик найкращих вчителів. Вчителі он-лайн аналізують роботи один одного та пропонують різні методики їх реалізації. Після індивідуальної і групової роботи над електронними уроками вчителям пропонується оф-лайн дискусія, на якій обговорюються найкращі методики (наприклад, проекти, завдання) та аналізується що необхідно для реалізації таких уроків в школі. Викладачі післядипломної освіти проводять лекції, практики, тренінги оф-лайн та розміщують на сайті для вчителів. Крім оф-лайн занять вчителям пропонуються на вибір дистанційні курси. Дистанційні курси додатково розкривають теми, які оф-лайн вже вивчено та нові курси. Підготовлені вчителями он-лайн матеріали обов'язково обговорюються оф-лайн.

Умови впровадження цієї моделі: інформаційно-освітнє середовище післядипломної педагогічної освіти, ІКТ компетентність і андрагогів системи післядипломного навчання і вчителів, організація варіативних планів курсів

підвищення кваліфікації (за формою, змістом, термінами) та готовність до впровадження інноваційних технологій для навчання та професійного розвитку.

Наведемо приклади реалізації андрагогічних принципів навчання у моделі перевернутого класу

- Кожний вчитель отримує завдання яке виконує протягом курсів підвищення кваліфікації – створити електронний урок за обраною ним темою і потім представити методику його проведення. Це завдання зараховується вчителю як випускна (залікова) робота курсів підвищення кваліфікації. Таким чином реалізується пріоритет самостійного навчання та індивідуалізації, коли самостійна діяльність тих, хто навчається, є основним видом навчальної роботи дорослих учнів і тлумачиться як самостійне здійснення організації процесу свого навчання.

- Після виконання завдання вчителі розміщують власні розробки в інформаційно-освітньому середовищі та надають доступ колегам для перегляду та коментарів своїх матеріалів. Таким чином зорганізується спільна діяльність щодо проведення експертизи електронних освітніх ресурсів та методики їх запровадження, що передбачає спільну діяльність тих, хто навчається, з тими, хто навчає, а також з іншими учасниками щодо планування, реалізації, оцінювання і корекції процесу навчання. Андрагоги системи післядипломної педагогічної освіти аналізуючи вибір тем, методики, впровадження ІКТ та моделей уроків вчителів організують тематичні дискусії, круглі столи щодо опанування інновацій, долучаючи до обговорення вчителів-експертів з окремих тем, технологій.

- Побудова навчального плану підготовки вчителів враховує досвід тих, хто навчається. Для цього пропонуються різні форми навчання (дистанційні, очна або змішана) та різні теми для підготовки. Наприклад, для вчителів які викладають декілька предметів пропонуються інтегровані курси (для вчителів математики, інформатики, фізики) Згідно з цим принципом

життєвий досвід того, хто навчається, використовується як одне з джерел навчання самого учня і його товаришів. Готуючи матеріали у моделі перевернутого класу вчителі глибоко розкривають ті теми, які дуже добре знають, або навпаки вивчають найскладніші теми, які потім обговорюються в групі.

- Системність навчання. Цей принцип передбачає дотримання відповідності цілей, змісту, форм, методів, засобів навчання і оцінювання результатів навчання. На початку курсів підвищення кваліфікації вчителі діагностують свій рівень володіння педагогічними технологіями (наприклад, <https://goo.gl/NVMdPX>), визначають потребу у тих чи інших методиках і практиках. А після виконання навчального плану заповнюють анкету самоконтролю та виділяють найкращі заняття та пропонують зміни до навчальних планів курсів підвищення кваліфікації.

- Працюючи в моделі перевернутого класу вчителі розуміють свої можливості щодо впровадження цієї моделі в своїй діяльності, виокремлюють умови її впровадження. Тобто навчання дорослих враховує такі андрагогічні принципи як контекстність та актуалізацію результатів навчання. Відповідно до цього принципу навчання спрямоване на конкретні, життєво важливі для дорослого цілі, орієнтоване на виконання ним соціальних ролей або вдосконалення особистості.

- Для опанування нових тем вчителям пропонуються на вибір декілька дистанційних курсів (різних за темами) і надається тьюторська підтримка їх вивчення. Для забезпечення принципу елективності навчання, який передбачає надання тому, хто навчається, певної свободи вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу, місця навчання, оцінювання результатів навчання, а також тих, хто з ним навчається вчителю пропонується відкритий доступ до інформаційно-освітнього середовища та вибір традиційних чи пролонгованих курсів підвищення кваліфікації, в яких

зараховується участь учителя у тренінгах, майстер-класах, вебінарах, що проводяться у міжкурсний період.

- Принцип розвитку освітніх потреб. За цим принципом оцінювання результатів навчання здійснюється шляхом виявлення реального ступеня засвоєння навчального матеріалу і визначення тих матеріалів, без засвоєння яких не можливе досягнення поставленої мети навчання. Процес навчання також будується за цілями формування у тих, хто навчається, нових освітніх потреб, конкретизація яких здійснюється після досягнення певної цілі навчання. Наприклад, після проходження курсів підвищення кваліфікації у моделі перевернутого класу вчителі змінюють свою думку щодо власних освітніх потреб і вказують що є потреба розвивати інформаційну компетентність <https://goo.gl/gZf0W6>.

Використана література

1. Бугайчук К. Модели смешанного обучения. [Электронный ресурс]. /Константин Бугайчук //.– 20.06.2014. — Режим доступа: http://e-lpro.blogspot.com/2014/06/blog-post_3046.html. Заголовок с экрана. – Дата обращения.– 5.12.2014.

2. Вербицкий А. А. Психолого-педагогические основы образования взрослых: современные модели обучения : ст. 3 / А. А. Вербицкий // Новые знания. – 2002. – № 1. – С. 13–17.

3. Интернет-обучение: технологии педагогического дизайна / под ред. М. В. Моисеевой. – М. : Издат. дом „Камерон”, 2004. – 216 с.

4. Змеёв С. И. Основы андрагогики : учеб. пособие для студентов, аспирантов и преподавателей / С. И. Змеёв. – М. : Флинта : Наука, 1999. – 152 с.

5. Кухаренко В.М. Змішане навчання. Вебінар. [Електронний ресурс] /Володимир Миколайович Кухаренко/ – Режим доступу: <http://www.wiziq.com/online-class/2190095-intel-blended>. – Назва з екрану. – Дата зверення.– 25.02.2016.

6. Пуцов В. Особливості навчання дорослої людини / В. Пуцов, Л. Набока, М. Талапканич. – Ужгород : Інформ.-видав. центр ЗІППО, 2004. – 50 с.

7. Tyler T. R. Is the Internet changing social life? It seems the more things change, the more they stay same / T. R. Tyler // *Jl. of Social Issues*. – 2002. – Vol. 58 (1). – P. 195–205.

REFERENCES

1. Bugajchuk K. Modeli smeshannogo obuchenija (Models of Blended Learning). – 20.06.2014. http://e-lpro.blogspot.com/2014/06/blog-post_3046.html.

2. Verbitskiy A. A. Psihologo-pedagogicheskie osnovy obrazovaniya vzroslyih: sovremennyye modeli obucheniya (Psycho-pedagogical foundations of adult education: current models of learning). *Novyye znaniya*, 2002, № 1, S. 13–17.

3. Internet-obuchenie: tehnologii pedagogicheskogo dizajna (/ pod red. M. V. Moiseevoy (*E-Learning: instructional design technology*)) – M. : Izdat. dom „Kameron”, 2004, 216 s.

4. ZmeYov S. I. Osnovy andragogiki (*Fundamentals of andragogy*) – M. : Flinta : Nauka, 1999, 152 s.

5. Kukharenko V.M. Zmishane navchannya (*Blended Learning*). <http://www.wiziq.com/online-class/2190095-intel-blended>.

6. Pucov V. Osoblyvosti navčannja dorosloï ljudyny (*Features of adult education*) / V. Pucov, L. Naboka, M. Talapkanyč. – Užhorod : Inform.-vydav. centr ZIPPO, 2004, 50 s.

7. Tyler T. R. Is the Internet changing social life? It seems the more things change, the more they stay same. *Jl. of Social Issues*. – 2002. – Vol. 58 (1). – P. 195–205.

Iryna Vorotnykova

Candidate of Pedagogical Science

Borys Grinchenko Kyiv University, Institute of Postgraduate Education

Ukraine, Kyiv

Associate Professor, work in the research laboratory of experimental pedagogy and pedagogical innovation

irvorotnikova@gmail.com

1995 Taras Shevchenko State Pedagogical University (Lugansk) Speciality "Mathematics". Qualification: Teacher of mathematics, computer science and computer engineering

2003 Kharkiv Regional Institute of Public Administration (National Academy of Public Administration attached to the Office of the President of Ukraine).

Specialty: "Public Administration". Qualification: Master of Public Administration.

2013 Postgraduate study Taras Shevchenko State Pedagogical University (Lugansk)

Speciality "Theory and Methods of Professional Education", Candidate of Pedagogical Science

Publications

- Uprovadzhennya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u navchal'no-vykhovnyy protses zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv [The introduction of ICT in the educational process of secondary schools]: navch.-metod. posib. / uporyad. I. P. Vorotnykova . – Luhans'k : SPD Ryeznikov V. S., 2012. – 228 s.

- Vorotnykova I. P. Andrahohichni zasady profesiynoho rozvytku vchyteliv pryrodnycho-naukovykh dystsyplin zasobamy informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy [Andragogical principles of professional development of naturally scientific disciplines teachers by means of ICT] // Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya. – 2011. – 2 (22). – <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/434/402>

